

Krč se največkrat opazuje v mestih pri prašičih, ki se krmijo z odpadki iz hotelov in mesarij. V taki krmi so razne take snovi, ki razdražijo možgane. Večkrat v jednom hlevu vsi prašiči zbole. Tudi so že vsi mladiči od kake navidezno zdrave svinje zboleli. Tukaj se ne ve, ali se je nagnjenost do bolezni podedovala, ali pa prihaja od kake še neznane okužljive snovi.

Da krč ne bode prašičev napadal, glej pred vsem na snažnost v hlevu in zlasti v koritu. Če v koritu zastaja hrana, ki se spridi, potem živali tudi rade zbole. Skrbeti pa moraš tudi za sveži in čisti zrak. Priporoča se tudi živalim, ki že lahko boleajo, dajati le lahko prebavljivo hrano, posneto ali kislo mleko, kuhano korenje in repo. Odločene bolne živali po letu večkrat po glavi polivaj z mrzlo vodo, da se dobro shlade. Dajej pa jim tudi kako čistilo. Če žival še jè, daj čistilo v jed, drugače mu ga moraš namazati na jezik.

Sploh je pa te bolezni kakor mnogo drugih, živali ložje obvarovati s tem, da skrbi za čistost v hlevu in za zdravo krmo, nego jih pa pozneje ozdraviti.

Kmetijske raznoterosti.

Novo sredstvo proti podganam. Cloéz priporoča žvepljeni ogljik kot zanesljivo sredstvo proti podganam. Meter dolga cev kaci 20 milimetrov v primeru, ki ima na zgornjem koncu lijak iz bele pločevine, na spodnjem koncu pa majhne luknjice, vtakne se precej globoko v jedno podgansko luknjo, ko so se poprej druge z opeko založile. V lijak se vlije 50 gramov žvepljenega ogljika. Čez nekaj minut se iz luknje izvleče cev in luknja zadela s prstjo. Jednako se stori pri drugih luknjah.

Sredstvo proti polžem. V vlažnih poletjih polži napravljajo veliko sitnosti vrtnarjem. Te neljube goste preženeš s tem, da po razorih položiš majhne zvezke slame. Polži po noči zlezejo na slamo, kjer je gorkeje. Zjutraj slamo preišči in polže pomori. Seveda moraš slamo večkrat premeniti, ker polži le tako dolgo gredo nanjo, dokler je suha.

Krmljenje zmrzle repe ali krompirja. Ako ti repa ali krompir zmrzne, jo lahko pokrmiš, če jo poprej deneš v mrzlo vodo. Čez nekaj ur je repa ali pa krompir že dober za krmljenje. Nikakor pa ne čakaj, da bi repa ali krompir se pri gorkejšem vremenu otajala.

Sadjarstvo v gozdu. Dosedaj v gozdih k večjemu dobiš kako lesnjiko ali drobnico. Skušnjo so pa pokazale, da v gozdih dobro vspevajo raznovrstna pozna jabelka in hruške. Posebno se priporoča takih dreves nasaditi ob potih in presekah.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

262.

Stanley gré po drugove. Neprijazne obale. Grob.

Mej tem Stanley ni pozabil svojih drugov, katere je bil ostavil v Kaghehyi-u, in sklene, da pojde sam po nje. V ta namen mu je obljubil Mtesa čolnov, kolikor jih bode treba. Vladar je odredil za to jednega

od svojih pomorskih glavarjev Magasso, da spremlja Stanleya in nabere ob obali na ozemlju Ugande 30 pirog, v katerih naj pripelje ekspedicijo.

Stanley se je poslovil z Mteso in obljubil da se kmalu povrne s svojimi drugovi. Dne 16. aprila dade razviti ameriško zastavo na ladiji „Lady Alice“, vkrca se, in mej gostim streljanjem odpluje proti jugu; spremljal ga je Magassa z 10 čolni.

Stanley je bil toli dobro sprejet v Ugandi, imel je toliko dokazov o plemenitosti Mtese in o strahu, ki ga vsi služabniki dvorski imajo pred cesarjem, da ni čisto nič dvomil radi čolnov, kateri so mu bili obljubljeni. Ko pa je drugega dne videl, da jih še ni, podrezal je Magasso in opomnil naloge, ki jo je dobil od svojega vladarja.

Nesreča, da niso bili več pred samim Mteso. Magassa ni bil več tisti, in je vsak dan jasneje pokazoval, da je nesposoben in nevreden človek. Mesto da izvršuje svoje dolžnosti, uganjal je burke po ladiji, in ko mu je to Stanley očital, zatrjeval ga je v svojej udanosti. Ali čolnov še le ni bilo, in kje jih hoče dobiti, kedar izidejo z voda ugandskih?

Nekaj dni pozneje je zaostal Magassa s svojimi ljudmi, češ, da nabere obljubljenih čolnov. Tudi hrane je bilo treba dobiti, ker je do malega že pošla. Stanley se je peljal dalje pustivši en čoln na določenem kraju, da more povedati Magassi, kodi naj se spusti za Stanleyem. Zadnja zaloga je že pošla, zadnji čoln, ki je še spremljal Stanleya, zapustil ga je, a Magasse še ni bilo od nikoder, da si ga je Stanley tu in tam pričakoval. Tega večera so bili ljudje na ladiji brez jedi. Kako jim je bilo pri srcu v zemlji do celega neznanej, v zemlji, o katerej se je zatrjevalo, da je zelo neprijazna tujcem. Stisnili so se vkup po klopeh, ki so jih napravili z vej in vesel in povesili glave. Stanley je bil sam v svojej kabini, prav za prav pod razpeto plahto. Tema je bilo, in lilo je kakor iz škafa.

Zjutraj so bili pred otokom Bambirehom, in ker je bilo videti, da je rodoviten, spustili so se proti obali, da se oskrbé s hrano, in da s stanovniki prijaznost naredé.

Ladija je bila že blizu obale, ko se vrhovi gora pokrijejo z množtvom ljudi. Ta čas zabuči tudi vojni krik Afričanov, katerega nobeden ne pozabi, ki ga je kedaj slišal. Z vseh strani so jeli odgovarjati novi glasovi, in jasno je bilo, da se domačini priготavljajo na sovražen sprejem tujcev.

Kaj je bilo storiti? Hrane ni bilo več, želodec je nemilo krulil, in vročina je bila strašna. Bodi kakor hoče, pluli so proti obali, in ko so iztaknili malo luko, zavozili so vanjo.

Ta hip je postala neprijaznost domačinov toli očividna, da Stanley zapové obstati, ali Safeni, vodja veslarjev, vmeša se: „Gospodar,“ veli mu, „tako je vedno s temi ljudmi. Oni kričé, preté, ali ne bojte se, ves krik se poleže, kakor hitro bodo slišali, da nič